

Тема. Дивовижний світ природи. М. Вінграновський "Гусенятко"

Мета: викликати у дітей інтерес до творчості М.Вінграновського; розширити і поглибити знання про життєвий і творчий шлях письменника; прилучати до читання художньої літератури; формувати соціокультурну та комунікативну компетентності, загально-пізнавальні вміння; удосконалювати уміння вести діалог і полілог у парі, групі; будувати монологічне висловлювання; вступати в дискусію з проблемних питань твору; узагальнювати, систематизувати знання та робити висновки; розвивати уміння оцінювати вчинки персонажів; визначати мотиви їхньої поведінки; висловлювати свої враження від почутого. Розвивати пам'ять, увагу, логічне та образне мислення, творчі здібності, комунікативні здібності. Виховувати любов до природи, до всього живого, плекати доброту, людяність, чуйність, турботу, почуття власної відповідальності за збереження природи.

Обладнання: портрет письменника, виставка малюнків до оповідання, виставка книг М.Вінграновського. (ілюстрована збірка віршів "У неквапи білі лапи", "Андрійко-говорійко", "Мак", "Літній ранок", "Первінка", "Літній вечір", "Ластівка біля вікна", "На добраніч", "Кінь на вечірній зорі"), аудіозапис пісні на вірш М.Вінграновського "Величальна коліскова" у виконанні Ніни та Тоні Матвієнків, дитяча презентація, пісня "Ой, летіли дикі гуси!" у виконанні Ніни Матвієнко.

Форма уроку: ділова гра – семінар.

Хід уроку

I. Етап орієнтації. Створення позитивного настрою.

- Ось дзвінок нам сигнал дав –

Працювати час настав.

Тож і ми часу не гаймо,

Урок позакласного читання починаймо!

- Подивіться мені в очі. Погляньмо одне на одного. Усміхнемося, побажаймо подумки добра, успіхів. Сподіваюсь, що ми зуміємо створити на уроці ситуацію спіху. Щоб наша праця була успішною, слід дотримуватися правил, при гадаймо їх.

Правила учнів

1. Правило піднятої руки.
2. Дружня співпраця у парах, групах.
3. Уважно слухати вчителя і учнів.
4. Активно і творчо працювати.

II. Визначення теми та очікуваних результатів

- Сьогоднішній урок пропоную провести у формі семінару. Ми працюватимемо над поезією М.Вінграновського "Гусеня".

1. Визначення мети та завдань уроку учнями

- До семінару весь клас був поділений на групи "публіцисти", "перекладачі", "дослідники", "експерти", "аналітики". Прошу привітати один одного.

І так, перше слово - "публіцистам". Вони ознайомлять нас з біографією Миколи Вінграновського. Слухаємо та запам'ятовуємо. Основне можна занотувати в зошиті. (Виступ "Публіцистів")

2. Перегляд виставки книг

3. Прослуховування аудіозапису пісні на вірш М.Вінграновського "Величальна коліскова" у виконанні Ніни та Тоні Матвієнків.

- Що нового дізналися з біографії поета? (діти повідомляють)

III. Робота над оповіданням "Гусенятко"

1. Бліц-опитування (запитання складені заздалегідь учнями)

- Назвіть головних персонажів оповідання?
- Яким настроєм ви переймаєтесь, читаючи початок твору?
- Коли з'явилося на світ гусеня?
- Скільки в нього було братів і сестер?
- З ким залишилося гусеня?
- Чому батько-гусак звелів саме гусці летіти з табуном?
- Від кого найбільше потерпають гуси?
- Хто врятував гусенятко?
- Чим закінчилось оповідання?
- Чи хотіли б щось змінити у змісті твору?

2. Розкласти події по порядку

- Гуска з гусенятами відлетіла в теплі краї.
- Поява гусеняти на світ.
- Зустріч гусеняти з сім'єю сталевара.
- Гусак-батько і рибалки.
- Гусак на баржі.

3. Словникова робота

- Мова митця неперевершена, милозвучна. Групі "перекладачів" необхідно було відшукати незрозумілі слова, словосполучення та розтлумачити їх.
- Слово "перекладачам".

Ірій – вирій;

сизий інієвий досвідок – морозний ранок;

блешня – блискуча приманка на вудці;

баржа - плоский корабель для перевезення вантажів;

озимина - зернові культури, що сіються на зиму; плавні – очерети;

деркачі – болотяні птахи;

воло – шкірний мішок під шиєю у птаха, куди спочатку потрапляє їжа;

мряка – дрібний дощик з туманом;

ондатра, видра – хижі річкові тварини;

вода комизиста – вода бурхлива.

А тепер настала черга наших "дослідників". Вони повідомлять нам, які фразеологізми знайшли в оповіданні і розтлумачать їх значення.

Родився в щасливій сорочці, відлягло від серця, зима на дзьобі (на носі).

Цікаво знати:

Вам, мабуть, цікаво буде дізнатися, що першими серед птахів були одомашнені гуси. Перетворивши гусей в осілих птахів, людина стала отримувати від них смачне м'ясо, жир, пух, пір'я.

Гуси – птахи водоплавні. Ходять вони поважно, в розкачку.

Гусак більший за гуску і володіє більш високим голосом. Крім того, має своєрідну манеру поведінки: по зміїному витягує шию. Захищаючись, гусак сильним ударом може навіть перебити ногу собаці.

Висновок: природою встановлено, що птахи зимують за морями, навесні повертаються на рідну землю, щоб продовжити свій рід, доглядають потомство, щоб знову перезимувати на чужині, ведуть за собою малечу, яка перетворюється на прекрасних птахів, які виведуть свою малечу і будуть до останнього захищати їх.

4. Перегляд презентації (дитячої) про диких гусей під супровід пісні Ніни Матвієнко "Ой летіли дикі гуси..."

5. Вправа "Акторська майстерність" (робота в парах)

- Знайдіть в тексті діалог між гускою та гусаком. Виявіть свою акторську майстерність - розіграйте діалог.

6. Характеристика гусей

Групі "експертів" необхідно було дати характеристику родині гусей.

Гуска й гусак - самовіддані батьки, які турбуються про дітей, готові навіть до самопожертви. Вони не можуть покинути дитя напризволяще. Гусак - турботливий, досвідчений, бореться за свій порятунок і порятунок гусеняти.

Такими якостями гуси дуже нагадують людей. На жаль, не всі люди в родинях зберігають почуття, мир і спокій, неналежно піклуються про дітей. Тому людям є чому повчитися в птахів: відповідальності за долю інших, зразкового піклування про своїх дітей, турботи одне про одного.

- "Аналітики", висловіть, будь ласка, свою думку, чому ж навчас нас оповідання?

У сучасному світі багато зла, несправедливості, байдужості, жорстокості, але добра більше. Саме добрі люди рятують змерзле гусенятко, і саме до них прибився батько-гусак. Хочеться вірити, що саме родина сталевара прихистить на зиму гусей...

- Отже, нам усім потрібно бути добрими, чуйними, не байдужими до чужого лиха. Ми повинні нести відповідальність за братів наших менших...

- Головна думка твору - бережливе ставлення до живого світу. Необхідно співчувати слабшому та дбайливо ставитися до природи.

IV. Підсумок уроку. Рефлексія

Вправа "Незавершені речення"

- Сьогодні на уроці я...

- Мені було цікаво...

- Це оповідання мене змусило замислитися над ...

- Я умію ...

- Я ціную ...

- Я прагну ...

Ось завершився урок

І дзвенить для вас дзвінок!

Працювали добре, друзі,

Відпочиньте по заслугі!

Дякую за співпрацю!